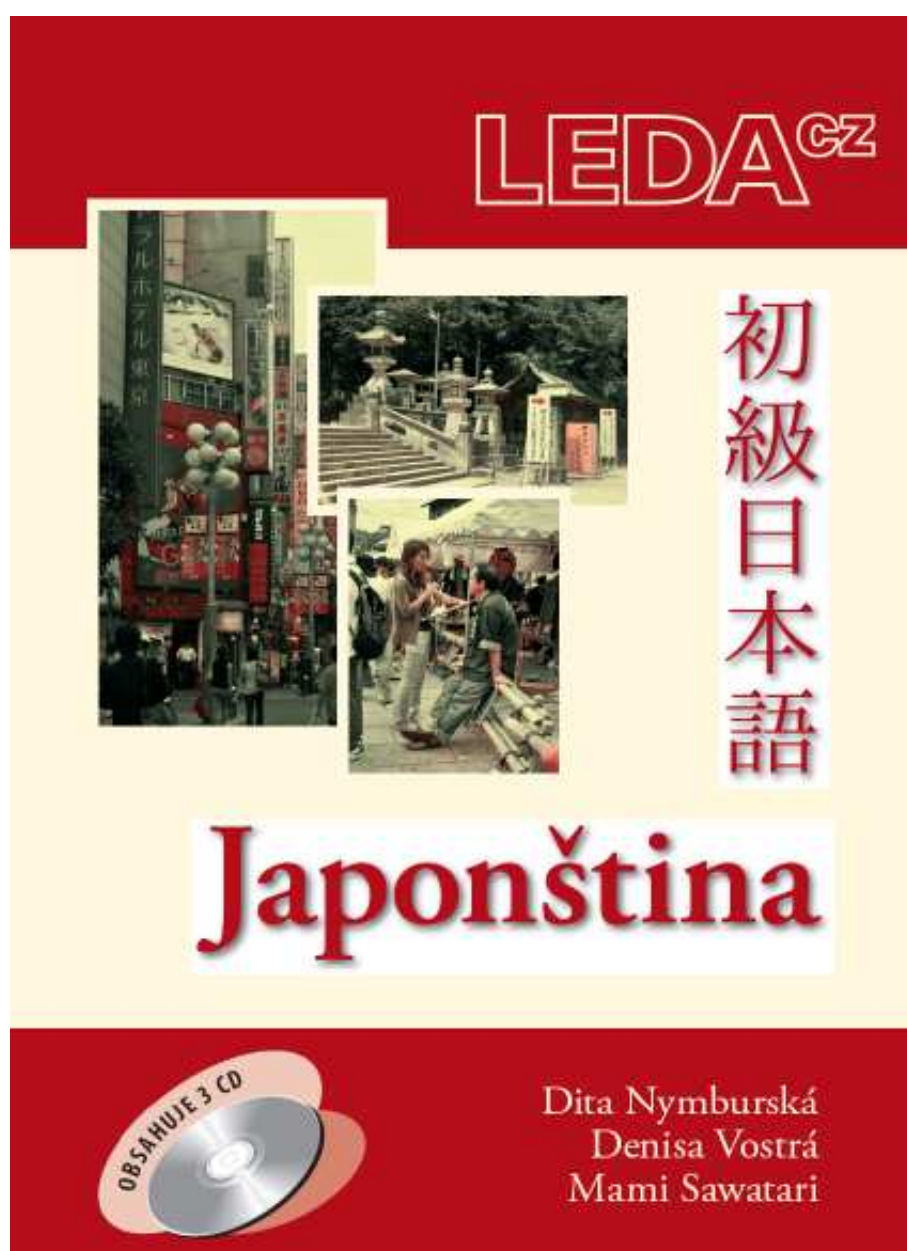

Ukázka z učebnice japonštiny

Tento soubor je možno volně šířit, avšak pouze jako celek a bez jakýchkoli změn.

(C) D. Nymburská, D. Vostrá, M. Sawatari, 2007
(C) LEDA spol. s r. o., 2007. www.leda.cz
Více zde: <http://denisa.vostry.cz/ucebnice>

Autorky děkují všem, kteří přispěli k vytvoření této učebnice. Byli to zejména doc. Zdenka Švarcová a Harumi Jamada (山田春美), které celý text lektorovaly a svými cennými radami v mnohém vylepšily, Rjóko Itó (伊藤涼子) a Petr Holý. Rice a Rise Hajaši (林里香, 林里沙) patří dík za napsání dopisu Šimonovi a Johance (str. 343). Za podnětné připomínky děkujeme také všem našim studentům, kteří s námi v posledních dvou letech použitou metodiku trpělivě testovali.

Lektorovaly Doc. Zdenka Švarcová, Dr., Harumi Jamada

© Dita Nymburská, Denisa Vostrá, Mami Sawatari (佐渡まみ), 2007

© LEDA spol. s r. o., 2007

ISBN 978-80-7335-074-1

(C) D. Nymburská, D. Vostrá, M. Sawatari, 2007
(C) LEDA spol. s r. o., 2007. www.leda.cz
Více zde: <http://denisa.vostry.cz/ucebnice>

Obsah

Úvodem	13
Lekce 1: Co je to? Čí je to?	16
クチェラさん の かぞく CD1/7	16
やまかわさん の かぞく CD1/8	16
Slovní druhy v japonštině	20
Podstatná jména	20
Stavba věty	20
Spona	21
Partikule	23
Kontextová partikule は	23
Pádová partikule の	24
Národy a národnosti	25
Ukazovací a tázací zájmena	27
Tázací partikule か	30
Tázací partikule の	31
Zdvořilá odpověď	31
Suffixy za jmény	33
Lekce 2: To je moje. A tamto také.	34
なりた こうこう で CD1/11	34
くるま の なか で CD1/12	34
Osobní zájmena	38
Privlastňovací vazby s osobními zájmeny	39
Kontextová partikule も	42
Větná partikule わ	43
Větná partikule の	44
Větná partikule よ	44
Větná partikule ね	46
Partikule と ve spojovací funkci	47
Partikule か ve funkci spojky „nebo“	48
Fráze při představování	50
Výměna vizitek	51

Lekce 3: Kde je to? Co je tam?	52
クチェラさんたち の しんるい CD1/15	52
日ぼり の アパート CD1/16	52
Existenciální slovesa ある, いる	57
Pádová partikule に	58
Místní zájmena	58
Pádová partikule が	60
Rozdíly v použití partikulí は a が	61
Spojování partikulí	63
Otázky a odpovědi	64
Rodinné vztahy	67
Základní pozdravy a fráze používané při setkání	69
Pozdravy používané při prvním setkání v daný den	69
Pozdravy používané při loučení	70
Pozdravy při odchodu	70
Pozdravy při návratu	70

Lekce 4: Co je vlevo? Je tu někdo?	71
じむしつの中で CD1/19	71
かいしゃの中で CD1/20	71
しばこうえんのまえて CD1/21	71
Dny v týdnu	75
Pomocná jména s významem místa	76
Partikule と a や	81
Tázací zájmena だれ a なに	82
Zájmenné výrazy příslovečné a zpřídavnělé	84
Zdvořilostní prefixy お, ご	86

Lekce 5: Mám děti. Trochu zlobí.	87
しんじゅく CD1/24	87
ラーメンやの中で CD1/25	87
Přídavná jména	92
Nečasovatelná přídavná jména	92
Časovatelná přídavná jména	93
Příslovce	96
Slovesa ある a いる ve významu „mít“	98
Mezivětná spojka が, „ale“	99

Spojky けれども, しかし a でも	100
Poděkování	101

Lekce 6: Máte rád tenis? Bojíte se myši? 103

かいもの CD1/28	103
やおやさんで CD1/29	103
でんきせいひん CD1/30	103
Barvy	108
Pravidla pro popis věcí a bytostí	109
Vazba N1 は N2 が Adj	111
Popis	111
Vyjadřování pocitů a přání	112
Příslovce かなり, あまり	113
Příslovce ぜんぜん	114
Formální spona である	115
Spojka から ve významu „protože“	116
Omluvy	119

Lekce 7: Jak je to velké? Kolik to stojí? 120

山川さんのいえ CD1/33	120
うちの中で CD1/34	121
Číslovky	125
Japonské číslovky	125
Příslovce たく山 a すこし	127
Sinojaponské číslovky	128
Telefonní čísla	130
Jednotky měny, míry a váhy	131
Jednotky měny	131
Základní měrové jednotky	132
Profese	133

Lekce 8: Kolik je koček? Kolik je hodin? 135

日本 CD1/37	135
きょうしつの中で CD1/38	135
Numerativy	141
Vyjadřování času – hodiny a minuty	145
Další časové výrazy	147
Partikule から, まで	148

Měsíce	149
Dny v měsíci	149
Roky	150

Lekce 9: Kam půjdete? Co to čtete? 152

イヴェタさんの一日 CD1/41	152
大学びょういんで CD1/42	153
Slovesa	160
Slovesa souhlásková	160
Slovesa samohlásková	161
Vyňatá slovesa	162
Nepravidelná slovesa	162
Pádová partikule を	163
Pádová partikule で	164
Pádová partikule に	166
Pádová partikule へ	166
Slovesa se zvláštními vazbami	168
Tabulka slovesných vzorů a přípon	170

Lekce 10: Máme jen vodu. Chceme jíst. 172

あさくさはどうですか CD1/45	172
どこでたべますか CD1/46	172
うなぎやははじめてですか CD1/47	173
Partikule だけ a しか	179
Partikule だけ	180
Partikule しか	181
Přací sufix たい	182
Onomatopoeia	185
Hlasy zvířat	185
Partikule と ve větách uvádějících přímou a nepřímou řeč	187
Suffix ながら označující souběžný děj	189
Rozhodnutí vyjádřené vazbami にする, にきめる	190

Lekce 11: Kde jste byl? Koho jste potkal? 192

きせつと食べ物 CD2/1	192
うなぎやで CD2/2	192
しょく後 CD2/3	193
店のそと CD2/4	193

Stupňování přídavných jmen	199
Stupňování příslovčí	200
Tvoření substantiv z přídavných jmen	201
Partikule でも	203
Minulý čas	204
Minulý čas spony	204
Minulý čas nečasovatelných přídavných jmen	206
Minulý čas časovatelných přídavných jmen	206
Minulý čas sloves	207

Lekce 12: Kdo je větší? Kdo spí déle? 212

日本のれきし CD2/7	212
かまくら CD2/8	213
大仏の前で CD2/9	213
大仏の中で CD2/10	214
かえりのでん車の中で CD2/11	214
Srovnávání dvou objektů	221
Vyjádření vyšší míry vlastnosti	222
Príslovce ちょっと, すこし, もっと, ずっと	224
Vyjádření stejné míry vlastnosti dvou objektů	226
Vyjádření nižší míry vlastnosti	227

Lekce 13: Co je nejlepší? Všechno je dobré! 230

日本ののりもの CD2/14	230
日ぼりえきで CD2/15	231
でん車の中で CD2/16	232
Srovnávání tří a více objektů	237
Vyjádření stejné míry vlastnosti tří a více objektů	240
Neurčitá zájmena	243
Rozšířené partikule	246
Partikule について	246
Partikule として	246
Sinojaponská příslovce いっしょに, ともに	247

Lekce 14: Učil jste se? Jak dlouho? 249

日本の学校せいど CD2/19	249
日本の小学校 CD2/20	249
Vyjádření doby trvání	256

Hodiny, minuty, vteřiny	256
Dny, týdny, měsíce, roky	258
Vyjádření věku	260
Přechodník	261
Přechodník spony	261
Přechodník nečasovatelných přídavných jmen	262
Přechodník časovatelných přídavných jmen	262
Přechodník sloves	264
Spojovací tvar sloves	267

Lekce 15: Nikdo nepřišel. Věděl jste to?	269
人気のスポーツ CD2/23	269
会社で CD2/24	269
Vyjádření pravidelně se opakujících časových úseků i okolností	276
Prefix 毎 (まい)	276
Výraz ごとに	277
Přechodník koncovky záporu ない a přací koncovky たい	278
Průběhový čas	280
Pokračování probíhajícího děje	280
Stav, který nastal a přetrvává	281
Opakující se děj	281
Záporné tvary průběhového času	282
Sloveso 知 (しる); „vědět“, „znát“	284
Vyjádření obsahu českého slovesa „mít“	285
Sloveso もつ; „mít“, „vlastnit“, „držet“	285
Sloveso かう; „mít“, „chovat“	286

Lekce 16: Pojdte rychle sem! Znáte tu paní se psem?	288
日本のファッション CD2/27	288
しぶ谷のブティックで CD2/28	289
Rozkazovací způsob	294
Rozkazovací tvar slovesa 下さる ve spojení se substantivy	297
Přívlastek a přívlastkové vazby	298
Přívlastkové věty se sponovým přísudkem	298
Přívlastkové věty s adjektivním přísudkem	299
Přívlastkové věty se slovesným přísudkem	299

Lekce 17: Byl jste v Japonsku? Já tam asi pojedu.	304
とく島 CD2/31	304
くチェラさんたちのとく島へのりょ行 CD2/32	305
林さんたくのい間で CD2/33	305
い谷おんせんで CD2/34	306
Zástupná pomocná jména の a こと	310
Pomocná jména の a こと ve spojení se sponou	310
Pomocná jména の a こと ve spojení s adjektivy a slovesy	311
Nominalizace větných frází pomocí の a こと	312
Rozdíly v používání pomocných jmen の a こと	312
Modální fráze ことができる, „umět“, „moci“	314
Vyjádření minulé zkušenosti pomocí modální fráze ことがある	315
Spojka ので	316
Pravděpodobnostní způsob	318
Opisné tvary pravděpodobnostního způsobu	321
Lekce 18: Otevřeme okno? Už je otevřené!	323
あわおどり CD2/37	323
林さんのおたくで CD2/38	323
とく島の市がい地で CD2/39	324
Slovesa podmětová a předmětová	330
Jednoznačně podmětová slovesa	330
Jednoznačně předmětová slovesa	331
Slovesa, která mohou být podmětová i předmětová	332
Dvojice podmětových a předmětových sloves	333
Přechodník předmětových sloves ve spojení s pomocným slovesem ある	337
Vazba sloves pohybu s partikulí に	338
Přání k různým příležitostem	340
Lekce 19: Až vystuduje, bude chemikem.	342
日本の手がみ CD2/42	342
のり子さんからイヴェタさんへの手がみ CD2/43	342
イヴェタさんからのり子さんへの手がみ CD2/44	343
りかちゃんとりさちゃんからシモンくんとヨハナちゃんへの手がみ CD2/45	343
Vyjádření změny stavu	348
Sloveso なる	348
Sloveso する	350

Modální fráze ことになる a ことにする	351
Časové věty	352
Vazba přechodníku a partikule から	352
Vazba sloves a podstatných jmen s výrazem 後で (あとで)	353
Vazba sloves a podstatných jmen s výrazem 前に (まえに)	353
Časové věty vyjadřující souběžný děj	355
Výraz という ve spojení se substantivy	357
Další numerativy	358
Příklady sezonních pozdravů	361
Příklady formálních dopisů	362

Lekce 20: Studenti japonštiny jedou do Japonska	364
日本のまんがとアニメ	364
チェコの学生が日本へ向けてたび立ちました。	364
東京で	366
ふじ山	371
チェコの学生たちははこねのりょかんにとouchやくしました。	376
一行はかっぱ天国の天風ろへやって来ました。	378
一行はゆかたをきて食どうでばんごはんを食べています。	380

Úvodem

Učebnice moderní japonštiny se skládá z hlavního svazku obsahujícího gramatiku, články a cvičení, učebnice písma a klíče se slovníčkem. Celý komplex doplňují tři CD, která nabízejí kromě nahrávek i volně šiřitelný textový editor *JWPce* vhodný pro zápis japonštiny. S editorem je propojen i elektronický japonsko-anglický a anglicko-japonský slovník, který obsahuje také japonská místní a osobní jména, a znakový slovník umožňující vyhledávání čínských znaků několika různými způsoby.

Učebnice je určena nejen pro výuku s učitelem, ale je vhodná i pro samostudium – gramatika je vysvětlena systematicky, v klíči jsou řešení a překlady všech cvičení, znaky jsou rozepsané po jednotlivých tazích a k nácviku správné výslovnosti slouží nahrávky abeced, článků a některých cvičení. Učebnice obsahuje gramatiku a slovní zásobu potřebnou k základní konverzaci, její zvládnutí umožňuje vykonat i základní mezinárodní zkoušku z japonštiny *Japanese Proficiency Test (Nihongo nóryoku šiken)* stupně 4kjú. V učebnici je však probráno mnohem více znaků, než tato zkouška vyžaduje.

Při vytváření učebnice jsme se opíraly o své zkušenosti s výukou japonštiny a pokusily jsme se napsat ji tak, aby vyhovovala potřebám českých a slovenských studentů. Veškeré připomínky uvítáme na mailových adresách dita@orient.cas.cz a denisa@vostry.cz. Errata a odpovědi na nejčastěji kladené otázky najdete na internetové stránce <http://denisa.vostry.cz/ucebnice>. Informace o dalších pomůckách k výuce japonštiny i ostatních jazyků naleznete na stránkách nakladatelství LEDA, www.leda.cz.

Struktura lekcí a práce s učebnicí

Učebnice obsahuje 20 lekcí, každé lekci v hlavním svazku odpovídá příslušná lekce v učebnici písma. Lekce 1 až 19 jsou strukturovány stejným způsobem a slouží k systematickému studiu, 20. lekce se věnuje zejména hovorové japonštině běžně používané v neformálních rozhovorech. Jednotlivé lekce obsahují text sestávající z jednoho či více článků a dialogů, za nímž následují dvě poslechová cvičení ověřující porozumění textu. Slovní zásoba k článku je uvedena hned za článkem a obsahuje i odkazy na gramatiku. Texty jsou psané přirozeným jazykem a jsou v nich reálie týkající se života v Japonsku, proto je v některých větách použita gramatika přesahující rámec gramatiky dosud probrané; tyto věty jsou společně s frázemi uváděny za slovní zásobou k článku. K procvičení gramatiky slouží modelové věty, v nichž jsou pro lepší přehlednost některé gramatické částice (partikule) zvýrazněny barevně.

Za modelovými větami následuje vždy další slovní zásoba a za ní výklad nové gramatiky proložený cvičeními. Na konci některých lekcí jsou pro doplnění výkladu navíc informace a fráze týkající se komunikační strategie, které dokreslují použití zvolených jazykových prostředků.

Při studiu je vhodné nejprve projít veškerou slovní zásobu lekce a pak se postupně seznamovat s gramatikou a ověřovat její pochopení na cvičeních. Po zvládnutí gramatiky celé lekce si student může ověřit, nakolik výkladu porozuměl, na modelových větách. Poté doporučujeme pročíst fráze a užitečné věty a na závěr se věnovat textu (četbě, překladu, převyprávění apod.) a poslechovým cvičením. Podle potřeby lze na úplný závěr lekce odložit i poslední překladové cvičení. Znak k uvedené lekci lze (kromě první lekce obsahující hiraganu a katanu) probírat kdykoli v průběhu dané lekce, nové znaky jsou v odpovídající lekci vždy uváděny i se čtením – *furiganou*.

V celé první lekci a v textech druhé lekce je pro lepší orientaci použit zápis obsahující mezery mezi jednotlivými slovy, v dalších lekcích už se (stejně jako v běžném japonském textu) tyto mezery neobjevují.

Nahrávky

CD s nahrávkami obsahují články, dialogy a poslechová cvičení lekcí 1 až 19; výslovnost jednotlivých hlásek a slabik i fonetická cvičení jsou na začátku. Číslo položek ve cvičeních jsou namluvena japonsky (1 *iči*, 2 *ni*, 3 *san*, 4 *jon*, 5 *go*, 6 *roku*, 7 *nana*, 8 *hači*, 9 *kjú*, 10 *džú*, více viz str. 128). Japonsky jsou namluveny také názvy jednotlivých lekcí (*Daiikka*, *Dainika* atd., viz 20. lekci v učebnici písma).

Transkripce a fonetická stránka japonštiny

Japonština je jazyk otevřených slabik, souhlásky se s výjimkou samostatného (tzv. slabičného) „n“ vždy pojí s jednou ze samohlásek „a“, „i“, „u“, „e“, „o“. Výslovnost lze poměrně přesně přepsat latinkou, existují zde však určité odlišnosti ve výslovnosti souhlásek. Rozdílně se vyslovuje například „f“, které je v japonštině oboustranné, nebo „r“, které má jen jeden ráz a blíží se výslovnosti našeho „d“ či „l“ (v japonštině souhláska „l“ neexistuje). Odlišný způsob mluvy je dán i přízvukem, který v japonštině není důrazový, ale tónový. Ke zvládnutí fonetické stránky jazyka slouží nahrávka, která obsahuje i výslovnost jednotlivých slabik.

V učebnici je použita transkripce japonštiny vycházející z češtiny, která výslovnosti japonských slabik velmi dobře odpovídá. Pro úplnost zde uvádíme tabulku obsahující kromě české transkripce ještě transkripci Hepburnovu, kterou používá například Japonsko-český slovník Ivana Krouského, a transkripci japonskou, která je nejjednodušnější a umožní v přiloženém textovém editoru *JWPce* zapsat i ty slabiky, které se vyslovují stejně (dvojice じ-ぢ, ず-づ). Pokud se slabiky přepisují ve všech zmíněných transkripcích stejně, je zde uvedena pouze jedna varianta. Tam, kde se alespoň jedna transkripce liší, jsou pro přehlednost uvedeny všechny tři varianty přepisu. Na druhém místě je červeně uvedena Hepburnova transkripce a na třetím transkripce japonská.

Základní řady:

あ a	い i	う u	え e	お o
か ka	き ki	く ku	け ke	こ ko
さ sa	し ši/ shi /si	す su	せ se	そ so
た ta	ち či/ chi /ti	つ cu/ tsu /tu	て te	と to
な na	に ni	ぬ nu	ね ne	の no
は ha	ひ hi	ふ fu	へ he	ほ ho
ま ma	み mi	む mu	め me	も mo
や ja/ ya /ya		ゆ ju/ yu /yu		よ jo/ yo /yo
ら ra	り ri	る ru	れ re	ろ ro
わ wa				を wo
				ん n

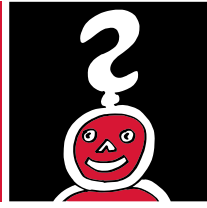
Znělé řady:

が ga	ぎ gi	ぐ gu	げ ge	ご go
ざ za	じ dži/ ji /zi	ず zu	ぜ ze	ぞ zo
だ da	ぢ dži/ ji /di	づ zu/ zu /du	で de	ど do
ば ba	び bi	ぶ bu	べ be	ぼ bo
ぱ pa	ぴ pi	ぷ pu	ぺ pe	ぽ po

Spřežky:

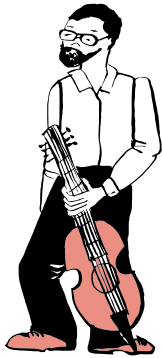
きゃ kja/ ky a/kyā	きゅ kju/ kyu /kyū	きょ kjo/ kyo /kyō
ぎゃ gja/ gy a/gyā	ぎゅ gju/ gyu /gyū	ぎょ gjo/ gyo /gyō
しゃ ša/ sha /syā	しゅ šu/ shu /syū	しょ šo/ sho /syō
じゃ dža/ ja /zyā	じゅ džu/ ju /zyū	じょ džo/ jo /zyō
ちゃ ča/ cha /tyā	ちゅ ču/ chu /tyū	ちょ čo/ cho /tyō
にゃ nja/ ny a/nyā	にゅ nju/ nyu /nyū	にょ njo/ nyo /nyō
ひゃ hja/ hya /hyā	ひゅ hju/ hyu /hyū	ひょ hjo/ hyo /hyō
びゃ bja/ by a/byā	びゅ bju/ byu /byū	びょ bjo/ byo /byō
ぴゃ pja/ py a/pyā	ぴゅ pju/ pyu /pyū	ぴょ pjo/ pyo /pyō
みゃ mja/ my a/myā	みゅ mju/ myu /myū	みょ mjo/ myo /myō
りゃ rja/ ry a/ryā	りゅ rju/ ryu /ryū	りょ rjo/ ryo /ryō

第1課

Co je to?
Čí je to?

CD1/7 クチェラさん の かぞく

これは ロマン・クチェラさん です。チェコじん です。D&D コンピュータの しゃいん です。

これは イヴェタさん です。ロマンさんの おくさん です。スロヴァキア じん です。イヴェタさんは はいしゃ です。

この おとこのこ は シモンくん です。しょうがく せい です。クチェラさんの むすこ です。

この おんなのこ は ヨハナちゃん です。クチェラさんの むすめ です。シモンくんの いもうと です。

この こ は トマーシュちゃん です。あかちゃん です。シモンくんのおとうと です。

CD1/8 やまかわさん の かぞく

やまかわさんたちは クチェラさんたちの にほんじん の ともだちです。

やまかわしゅんすけさんは ロマンさんの かいしゃの どうりょう です。ゆきこさんの ごしゅじん です。

ゆきこさんは しゅんすけさんの おくさん です。しゅふ です。

ももこちゃん は しゅんす
けさん と ゆきこさんの
むすめ です。こうこう
せい です。

じゅんじくん は しゅんす
けさん と ゆきこさんの
むすこ です。ちゅうがく
せい です。シモンくん
の ともだち です。

Slovní zásoba k článku

かぞく	rodina	一ちゃん	zdvořilostní sufix, viz str. 33
これ	toto, viz str. 27	むすめ	dcera, dívka
は	partikule kontextová, vysl. „wa“, viz str. 23	いもうと	mladší sestra
一さん	zdvořilostní sufix, viz str. 33	こ	dítě, mládě
です	spona (zdvořilý tvar), viz str. 21	あかちゃん	miminko
チェコじん	Čech	おとうと	mladší bratr
D&D コンピュータ	D&D Computers (název smyšlené firmy)	一たち	sufix množného čísla, viz str. 20
しゃいん	člen/zaměstnanec firmy	やまかわさんたち	Jamakawovi
おくさん	manželka, paní (zdvořilý výraz používaný o ženě někoho jiného)	クチェラさんたち	Kučerovi
スロヴァキアじん	Slovák/Slovenka	にほんじん	Japonec
はいしゃ	zubní lékař/lékařka	ともだち	kamarád, přítel
おとこのこ	chlapec, chlapeček	かいしゃ	společnost, firma
一くん	zdvořilostní sufix, viz str. 33	どうりょう	kolega, spolupracovník
しょうがくせい	školák, žák	ごしゅじん	manžel, pán (zdvořilý výraz používaný o muži někoho jiného)
の	partikule pádová určující přívlastek, viz str. 24	しゅふ	žena v domácnosti
むすこ	syn	と	a, s, viz str. 47
おんなのこ	holčička, děvčátko	こうこうせい	student/studentka střední školy (vyšší)
		ちゅうがくせい	student/studentka nižší střední školy

CD1/9

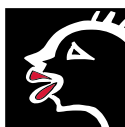
1. Odpovězte na následující otázky:

1. ロマン・クチェラさんは なにじん です か。
2. イヴェタ・クチェロヴァーさんは なにじん です か。
3. ヨハナちゃん の おとうとは だれ です か。
4. シモンくん の いもうとは だれ です か。
5. ゆきこさん の ごしゅじん は だれ です か。
6. やまかわしゅんすけさん の むすめ は だれです か。

CD1/10

2. Vyslechněte si věty k článku a označte, jsou-li pravdivé, nebo nepravdivé.

1. () 2. () 3. () 4. () 5. ()

MODELOVÉ VĚTY**Zdvořilý styl**

クチェラ です。Jsem Kučera.

これ **は** つくえ です。To je stůl.

ロマンさん **は** せんせい ではありません。Roman není učitel.

イヴェタさん **は** チェコじん ではありません。スロヴァキアじん です。Iveta není Češka. Je Slovenka.

「あれ **は** とうきょう だいがく です **か**。」「はい、そう です。」 „Tamto je Tokijská univerzita?“ „Ano, je.“

あの ビル **は** とうきょう フォーラム です。Tamta budova je Tokijské fórum.

「これ **は** たなかさん の くるま です **か**。」「いいえ、ちがいます。やまかわさん の くるま です。」 „To je auto pana Tanaky?“ „Ne, není. Je to auto pana Jamakawy.“

「あれ **は** なん です **か**。」「イヴェタさん の かばん です。」 „Co je tamto?“ „Ivetina taška.“

これ **は** じゅんじくん の かばん ではありません **か**。Není tohle Džundžiho taška?

これ**は**トマーシュちゃん の ベビーカー ではありません。Tohle není Tomáškův kočárek.

この にんぎょう **は** ヨハナちゃん の です。Tahle panenka je Johanky.

Neutrální styl

ドイツじん じゃない。チェコじん だ。Nejsem Němec. Jsem Čech. / Není Němec. Je Čech.

あれ は ヨハナちゃん の にんぎょう だ。Tamto je Johaňčina panenka.
この ひと は たなかさん の フランスじん の ともだち だ。Tento
muž je francouzský přítel pana Tanaky.

それ は クチュラさんたち の くるま じゃない。To není auto Kučerových.
これは シモンくん の ペン な の? To je tvoje pero, Šimone? / To je Šimonovo pero?
シモンくん の おかあさん は チェコじん じゃない の? Ši-
mone, tvoje maminka není Češka? / Šimonova maminka není Češka?
「あれ は なに?」「ぎんこう。」 „Co je tamto?“ „Banka.“
あの たてもの は がっこう だ。Tamta budova je škola.

Další slovní zásoba

れい	пříklad, vzor	めざまし どけい	budík
なにじん	(člověk) jaké národnosti	しま	ostrov
だれ	kdo	くに	země, stát
つくえ	stůl (v obývacím pokoji, psací)	しまぐに	ostrovní stát, ostrovní země
せんせい	učitel, profesor, doktor, mistr	かいしゃいん	zaměstnanec firmy, úředník
とうきょう	Tokio	がくせい	student
だいがく	univerzita, vysoká škola	あした	zítra
とうきょう だい	Tokijská univerzita	もくようび	čtvrtek
がく		ちかてつ	metro
とうきょう フォーラム	Tokijské fórum (budova)	ちず	mapa
なに, なん	co	いぬ	pes
かばん	taška, kabelka	つま	manželka (skromný výraz)
にんぎょう	panenka, loutka	くつ	bota, boty
えんぴつ	tužka	きょうかしょ	učebnice
くるま	vůz, auto	たてもの	budova, dům, stavba
ほん	kniha	がっこう	škola
はい	ano	ひと	člověk
いいえ/いえ/いや	ne	どうぶつ	zvíře, živočich
おかあさん	maminka (zdvořilý výraz)	ビル	budova (moderní)
ぎんこう	banka	ペン	propiska, pero
とけい	hodinky, hodiny	ベビーカー	kočárek
		コンピュータ	počítač

SLOVNÍ DRUHY V JAPONŠTINĚ

V japonštině rozeznáváme dva typy slov – slova ohebná a slova neohebná. Obě skupiny obsahují jak slova plnovýznamová, tak slova s významy gramatickými.

Neohebná slova jsou podstatná jména, nečasovatelná přídavná jména, zájmena, pomocná jména, číslovky, numerativy, příslovce, partikule a onomatopoeia.

Ohebná slova jsou časovatelná přídavná jména, slovesa, spona a ohebné koncovky. Všechna ohebná slova se pouze časují, skloňování v japonštině neexistuje.

PODSTATNÁ JMÉNA

Japonská podstatná jména mají jen jeden tvar – nerozlišují rod, číslo ani pád. Ačkoli většinou není množné číslo vyjadřováno, v moderní japonštině existuje několik sufixů (koncovek) množného čísla, které se často pojí především s podstatnými jmény označujícími živé bytosti. Nejběžnější je sufix **たち**, např. ひとたち, lidé, どうぶつたち, zvířata, méně časté jsou sufixy **がた** a **ら**, které se objevují zejména u osobních zájmen (viz str. 38). Množné číslo může být v některých ojedinělých případech vyjádřeno i reduplikací (zdvojením) podstatného jména, např. ひとひと, lidé, やまやま, hory, a podobně. Ve znakovém zápisu se v takovém případě běžně používá tzv. opakovací znaménko **々**: 人々, 山々. Použití sufixů množného čísla a reduplikace je ovšem omezeno pouze na některá slova, nelze je používat nahodile. Obecně lze říci, že i když se v současné, zejména hovorové japonštině stále více projevuje tendence používat sufix たち, u většiny podstatných jmen není množné číslo explicitně vyjadřováno. Gramatickou funkci podstatných jmen a vztahy mezi nimi určují partikule (viz str. 23).

STAVBA VĚTY

Obvyklé uspořádání japonské věty je **PODMĚT – PŘEDMĚT – PŘÍSUDEK**. V některých případech však tento pořádek větných členů nemusí být striktně dodržován; nemělo by být pouze postavení přísudku na konci věty (za ním už mohou následovat pouze modifikatory – slovesné, adjektivní i jmenné –, větné partikule a některé spojky) pořadí ostatních

větných členů může být ze stylistických důvodů někdy změněno. Velmi často je také podmět či předmět vynecháván, je-li znám z kontextu.

SPONA

Spona se řadí k pomocným slovesům, odpovídá českému slovesu „být“ ve významu „být nějaký“ či „být něco, být něčím“ a ve spojení se jmény vytváří jmenný přísudek. (Sloveso „být“ ve významu „nacházet se někde“, „existovat“ je častěji vyjadřováno slovesy いる a ある, viz str. 57.)

V neutrálním stylu má spona tvar **だ**, ve zdvořilém tvar **です** a ve formálním (psaném) projevu má složený tvar **である** (viz str. 115). Tyto základní tvary spony „být“, stejně jako základní („slovníkové“) tvary sloves, nejsou v japonštině neurčitými infinitivy. Ačkoliv je pro zjednodušení do češtiny překládáme pomocí infinitivu, správný překlad je – v případě spony **だ/です/である** – podle kontextu „jsem“, „jsi“, „je“, „jsme“, „jste“, „jsou“.

Základní tvary spony v přítomném čase

	NEUTRÁLNÍ TVAR	ZDVOŘILÝ TVAR	FORMÁLNÍ TVAR
KLADNÝ TVAR	だ	です	である
ZÁPORNÝ TVAR	ではない	ではありません ではないです	ではない

Tvary přítomného času spony (i dalších sloves) se v japonštině používají rovněž pro vyjádření budoucího času, pro který v japonštině neexistuje samostatný tvar.

Pozor na výslovnost slabiky **は** v záporných tvarech spony – vzhledem k tomu, že se zde jedná o partikuli **は** (viz dále), vyslovujeme tuto slabiku jako „wa“, tj. „de wa nai“, „de wa arimasen“. Ve výše uvedených tvarech lze tuto partikuli posilující zápor vynechat.

Neutrální tvary spony používá mluvčí obvykle při neformálních příležitostech, např. je-li věta adresována rodinným příslušníkům, přátelům či dětem. V takovém případě se tento tvar často pojí s některou větnou partikulí, např. **よ** (viz str. 44). Neutrální tvary jsou někdy používány také v neosobním písemném projevu, např. při vyplňování formulářů. V novinových článcích, odborném textu apod. se však častěji používá formální tvar **である** (viz str. 115). V ostatních případech se používají zdvořilé tvary spony.

ほん **だ**。
たなかさん **だ**。
とけい **だ**。

ほん **です**。
たなかさん **です**。
とけい **です**。

Je to kniha.

Je to pan Tanaka.

Jsou to hodinky.

ほん ではない。

ほん ではありません。

ほん ではないです。

Není to kniha.

たなかさん ではない。

たなかさん ではありません。

たなかさん ではないです。

Není to pan Tanaka.

とけい ではない。

とけい ではありません。

とけい ではないです。

Nejsou to hodinky.

При běžné konverzaci se často místo tvaru では používá zkrácený tvar じゃ:

ほん じゃない。

ほん じゃありません。

Není to kniha.

たなかさん じゃない。

たなかさん じゃありません。

Není to pan Tanaka.

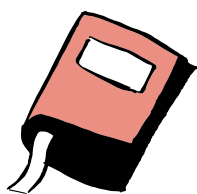
3. Tvořte věty podle obrázků a převádějte je do záporu podle vzoru:

れい:

ほん です。Je to kniha.

⇒

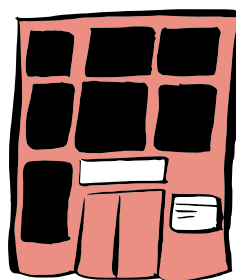
ほん ではありません。Není to kniha.

2.

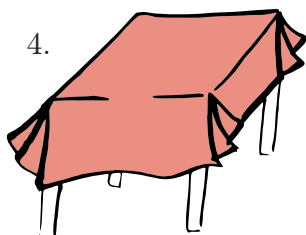
3.

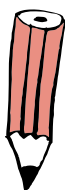
1.

4.

6.

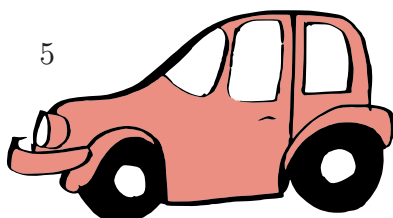

8.

9.

5.

7.

4. Věty z předchozího cvičení převedte do neutrálních tvarů kladných i záporných.

れい:ほん です。⇒ほん だ。ほん ではない。

PARTIKULE

Partikule jsou gramatické částice, které v japonštině určují a vymezují vztah mezi jednotlivými větnými členy. Podle funkce je rozdělujeme na pádové, kontextové a větné.

Pádové partikule následují vždy za jménem (tj. za podstatným jménem, zájmenem, pomocným jménem apod.) či jmennou frází, k nimž se vztahují, a určují vztahy mezi jmény (vztah přívlastkový) nebo mezi jmény a slovesy (vztah podmětový, vztah předmětový atd.). Mnohé z nich mají zároveň obdobnou funkci jako naše předložky.

Kontextové partikule vymezují větné vztahy v rámci kontextu.

Větné partikule následují za přísudkem a modifikují význam celé věty.

KONTEXTOVÁ PARTIKULE は

Partikule **は** označuje tzv. téma věty, tj. úsek promluvy se známým nebo předvídatelným obsahem. Mluví tuto partikuli použije tehdy, je-li osoba či věc, o níž hovoří, posluchači známa z dřívějšího či vyplývá-li její znalost z kontextu promluvy. Partikule **は** se vyskytuje také ve všeobecných tvrzeních (např. **にほん は しまぐに です**. Japonsko je ostrovní stát.). V pozici za jménem vytváří partikule **は** kontextově vázanou část promluvy, která je z mluvnického hlediska často podmětem; v určitém kontextu ale může tato partikule stát i za jinými větnými členy (viz str. 163).

Partikule **は** má historicky podmíněné čtení – zapisuje se sice pomocí slabiky „ha“, ale vyslovuje se jako „wa“.

たなかさん **は** かいしゃいん です。
くみこちゃん **は** がくせい です。
ほんださん **は** せんせい です。
イヴェタさん **は** はいしゃ です。
トマーシュちゃん **は** あかちゃん です。
あした **は** もくようび です。

Pan Tanaka je zaměstnanec firmy.
Kumiko je studentka.
Pan Honda je učitel.
Iveta je zubní lékařka.
Tomášek je miminko.
Zítra je (bude) čtvrtek.

ヨハナちゃん **は** おんなのこ だ。
ロマンさん **は** チェコじん だ。

Johanka je holčička.
Roman je Čech.

シモンくん **は** こうこうせい ではありません。 Šimon není středoškolák.

ロマンさん は はいしゃ じゃありません。
イヴェタさん は チェコじん じゃないです。

Roman není zubní lékař.
Iveta není Češka.

やまださん は スロヴァキアじん ではない。
ヨハナちゃん は しょうがくせい じゃない。

Pan Jamada není Slovák.
Johanka nechodí na základní školu.

5. Říkejte, kdo je kdo:

1.

イヴェタさん
はいしゃ

ももちゃん
こうこうせい

2.

3.

ヨハナちゃん
おんなのこ

4. じゅんじくん
ちゅうがくせい

5.

ロマンさん
かいしゃいん

シモンくん
しょうがくせい

6.

ゆきこさん
しゅふ

7.

8.

しゅんすけさん
かいしゃいん

トマーシュちゃん
あかちゃん

9.

PÁDOVÁ PARTIKULE の

Pádová partikule の vytváří ze jmenného výrazu, za nímž následuje, přívlastek. Ten se do češtiny překládá přídavným jménem (u živých bytostí přídavným jménem přivlastňovacím) nebo genitivem.

ちかてつ の ちず
たなかさん の ほん

mapa metra
kniha pana Tanaky, Tanakova kniha

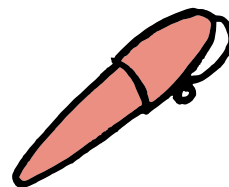
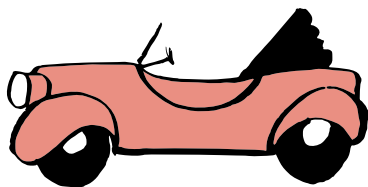
ヨハナちゃん の にんぎょう です。
ほんださん の いぬ です。

Je to Johačina panenka.
Je to pes pana Hondy.

ロマンさん の おとうと は がくせいだ。
りかさん の おかあさん は はいしゃ じゃない。

Romanův mladší bratr je student.
Maminka Riky není zubařka.

V případě, že se jedná o vlastnictví nějaké věci, může partikule の také zastupovat řízený člen.

めざましどけい は やまかわさん の です。
くるま は うえだ せんせい のです。
コンピュータ は ロマンさん の ではありません。

Budík je pana Jamakawy.
Auto je profesora Uedy.
Počítač není Romanův.

にんぎょう は ヨハナちゃん の だ。
ペン は シモンくん の じゃない。

Panenka je Johanky.
Pero není Šimonovo.

Partikule の může spojovat i více než dva členy jmeného výrazu.

とうきょう の ちかてつ の ちず

mapa tokijského metra

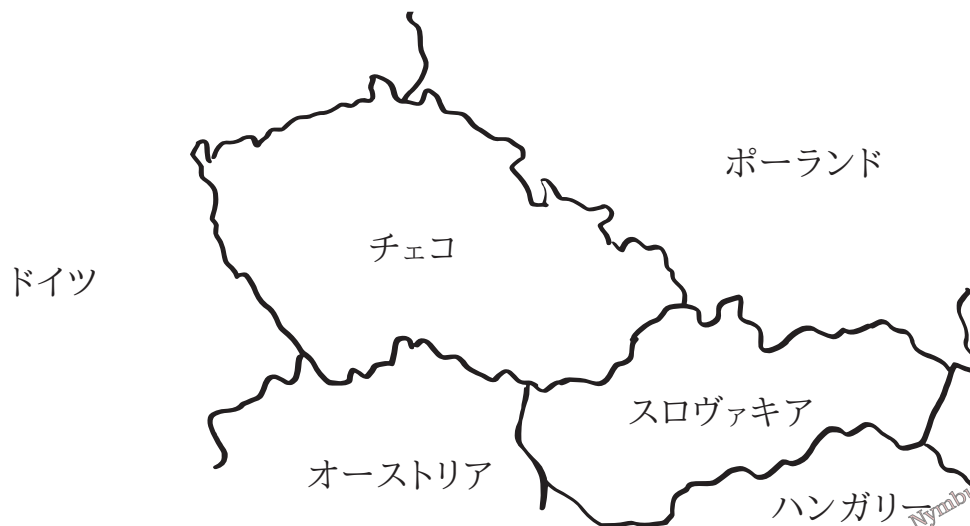
Partikule の se používá také v přístavkových spojeních, zvláště při představování osob, kde první podstatné jméno blíže určuje představovanou osobu.

つま の イヴェタ
ともだち の たなかくん

moje žena Iveta
přítel Tanaka

V ustálených spojeních se partikule の vynechává: とうきょうだいがく Tokijská univerzita (název školy), ale とうきょう の だいがく tokijská univerzita, tokijské univerzity

NÁRODY A NÁRODNOSTI

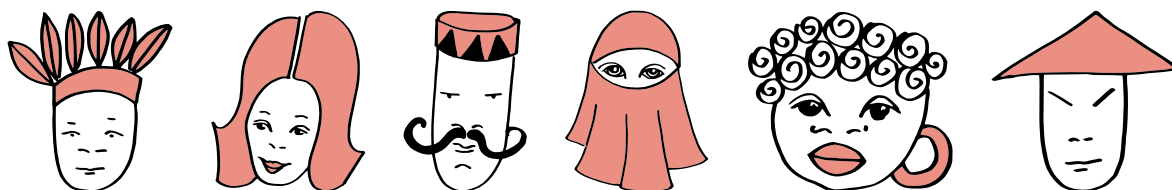

L 1

(C) D. Nymburská, D. Vostří, M. Sawatari, 2007
(C) LEDA spol. s r. o., 2007. www.leda.cz
Více zde: <http://denisa.vostry.cz/ucebnice>

チェコ	Česko	スロヴァキア, スロバキア	Slovensko
ドイツ	Německo	ポーランド	Polsko
オーストリア	Rakousko	ハンガリー	Maďarsko
フランス	Francie	スペイン	Španělsko
イタリア	Itálie	スイス	Švýcarsko
ベルギー	Belgie	オランダ	Holandsko
ロシア	Rusko	イギリス	Velká Británie
ウクライナ	Ukrajina	ブルガリア	Bulharsko
アメリカ	USA/Amerika	カナダ	Kanada
オーストラリア	Austrálie	ニュージーランド	Nový Zéland
ちゅうごく	Čína	にほん, にっぽん	Japonsko
インド	Indie	タイ	Thajsko
かんこく	Jižní Korea	きたちょうせん	Severní Korea
ベトナム	Vietnam	ビルマ	Barma

Pro Spojené státy a Anglii se též používají japonské výrazy **べいこく**, USA, a **えいこく**, Anglie. Názvy národností se tvoří nejčastěji připojením znaku pro člověka k názvu země, znak 人 (ひと) se v těchto spojeních vždy čte sinojaponsky, tedy **じん**: チェコじん, Čech/Česka, スロヴァキアじん, Slovák/Slovenka, イギリスじん, Angličan/Angličanka, アメリカじん, Američan/Američanka, にほんじん, Japonec/Japonka. Ve zdvořilé řeči se k názvu země připojuje pomocí partikule の slovo **かた** („osoba“): チェコのかた, Čech/Česka, スロヴァキアのかた, Slovák/Slovenka, イギリスのかた, Angličan/Angličanka, アメリカのかた, Američan/Američanka, にほんのかた, Japonec/Japonka. Názvy jazyků se tvoří připojením slova **ご** („jazyk“, „řeč“): チェコご, čeština, スロヴァキアご, slovenština, にほんご, japonština; pro angličtinu se používá výraz えいご.

たなかさんは **にほんじん** です。
 イヴェタさんは **スロヴァキアじん** です。
 リーさんは **イギリスじん** です。
 ロマンさんは **チェコじん** です。
 フランソアさんは **スイスじん** ではありません。
フランスじん です。

Pan Tanaka je Japonec.
 Iveta je Slovenka.
 Lee je Angličan.
 Roman je Čech.
 François není Švýcar.
 Je Francouz.

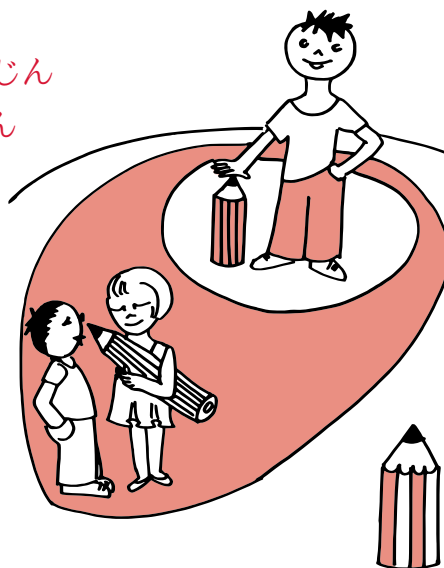
しゅんすけさんは **かんこくじん** ではありません。
にほんじん です。 Šunsuke není Jihokorejec.
Je Japonec.

マルゴルザータちゃん は **ポーランドじん** だ。
ラーフさん は **オーストリアじん** じゃない。
ドイツじん だ。 Małgorzata je Polka.
Ralf není Rakušan.
Je Němec.

6. Říkejte podle vzoru, kdo je a není jaké národnosti.

れい: ほんださん, チェコじん/**にほんじん** ⇒ ほんださんはチェコじんじゃありません。**にほんじん**です。Pan Honda není Čech. Je Japonec.

- クチェラさん, オーストリアじん/**チェコじん**
- ヴェロニカちゃん, スロヴァキアじん/**ポーランドじん**
- ジョンソンさん, オーストラリアじん/**イギリスじん**
- マリアさん, スペインじん/**イタリアじん**
- ヴラドくん, チェコじん/**スロヴァキアじん**
- デルフィンちゃん, カナダじん/**フランスじん**
- ミラーさん, アメリカじん/**ドイツじん**
- リーくん, イギリスじん/**アメリカじん**

UKAZOVACÍ A TÁZACÍ ZÁJMENA

V japonštině rozlišujeme ukazovací a tázací zájmena samostatná a nesamostatná.

Samostatná zájmena

これ	toto, tohle
それ	to, tamto
あれ	tamto
どれ	co, který (z více než 2 možností)

Nesamostatná zájmena

この	ほん	tato kniha
その	ほん	ta kniha
あの	ほん	tamta kniha
どの	ほん	která kniha

Zájmenný základ **こ** se používá tehdy, patří-li to, o čem se mluví (referent), k osobě mluvčího; v případě, že mluvčí a posluchač stojí vedle sebe, ukazuje tato předpona na něco, co je v dosahu obou dvou.

Zájmenný základ **そ** se používá v případě, je-li referent v dosahu posluchače; stojí-li mluvčí a posluchač vedle sebe, používá se tehdy, když je referent mírně vzdálen oběma.

Zájmenný základ **あ** ukazuje na referent vzdálený mluvčímu i posluchači.

Zájmenný základ **ど** se používá při vytváření tázacích zájmen.

Samostatná ukazovací a tázací zájmena stojí ve větě samostatně.

これ は きょうかしょ です。	Tohle je učebnice.
あれ は きょうかしょ ではありません。	Tamhleto není učebnice.
これ は ヨハナちゃん の にんぎょう です。	Toto je Johancina panenka.
それ は クチェラさん の コンピュータ です。	To je počítač pana Kučery.
これ は ほん だ。	Toto je kniha.
あれ は やまだくん の くるま だ。	Tamto je Jamadovo auto.
それ は ゆきこさん の かばん じゃない。	To není taška Jukiko.

Nesamostatná ukazovací a tázací zájmena se pojí s podstatnými jmény, nemohou se vyskytovat samostatně a nepojí se s partikulemi.

この くるま	toto auto	その ぎんこう	ta banka
あの おんなのこ	tamta holčička	どの かばん	která taška
あの かた は ほんださん です。	Tamten pán je pan Honda.		
この にんぎょう は ヨハナちゃん の です。	Tato panenka je Johancina.		
その コンピュータ は クチェラさん の だ。	Ten počítač je pana Kučery.		
この かばん は ゆきこさん の じゃない。	Tahle taška není Jukiko.		

Následující tázací zájmena mají pouze samostatné tvary:

なに, なん co / používá se při ptaní na věci a zvířata (tvar **なん** se používá například před sponou či před partikulí **の**)

どちら který ze dvou / používá se při ptaní na věci, zvířata i osoby (hovorový tvar je **どっち**)

だれ kdo / používá se především, ptáme-li se na třetí osobu, která není při rozhovoru přítomna, a v neformálních situacích

どなた kdo / tvar, který se používá často ve zdvořilé řeči, pokud osoba, na niž se ptáme, je přítomna.

Tázací zájmena, která mají jen samostatný tvar, se připojují k podstatným jménům pomocí partikule **の**.

なん のほん

jaká kniha („co za knihu“, „jaký druh knihy“)

だれ のくるま

čí auto

どなた のおくさん

čí manželka

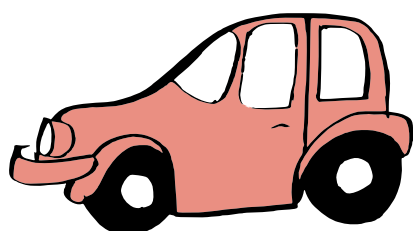
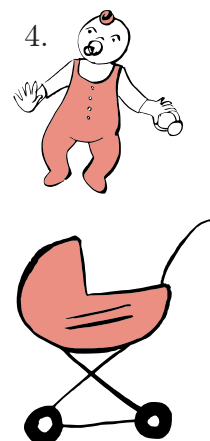
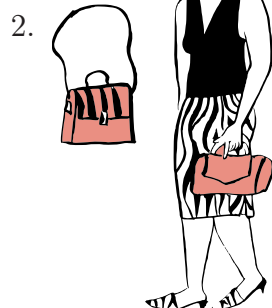
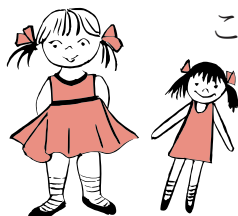
7. Čtěte a překládejte:

1. あれはほんではありません。2. これはとうきょうのちかてつのちずです。3. それはなかださんのくるまです。4. これはクチェラさんのほんです。5. それはももこちゃんのにんぎょうではありません。6. あのくつはほんださんのです。7. あのかばんはたなかさんのではありません。8. それはやまかわさんのペンです。9. このめざましどけいはうえださんのです。

8. Říkejte podle vzoru, čí co je:

れい: これはヨハナちゃんのにんぎょうです。Toto je Johaňčina panenka.
このにんぎょうはヨハナちゃんのです。Tato panenka je Johanky.

TÁZACÍ PARTIKULE か

Větná partikule か vytváří z věty oznamovací větu tázací. Přítomnost partikule か přitom neovlivňuje pořádek slov ve větě. V neutrálním stylu se partikule か objevuje zpravidla jen za některými významovými slovesy, ve vazbě se sponou se příliš nepoužívá. Pokud se partikule か v takové větě přesto vyskytne, spona だ (nikoli však です) se před ní vynechává.

それは シモンくん の ほん です か。	To je Šimonova kniha?
これは ほんださん の とけい です か。	Toto jsou hodiny pana Hondy?
あの えんぴつ は ヨハナちゃん の です か。	Tamta tužka je Johaččina?
これは じゅんじくんの ペン ではありません か。	Tohle není Džundžiho pero?
その かばん は イヴェタさん の じゃないです か。	Tahle taška není Ivetina?
たなかさんは にほんじん です か。	Je pan Tanaka Japonec?
あの かた は ほんださん です か。	Je tamta žena paní Hondová?

Partikule か se často objevuje ve spojení s tázacími zájmeny. Tázací zájmena však nemají konkrétní obsah, takže se nemohou stát tématem věty, a nepojí se tudíž s partikulí は.

これは なん です か。	Co to je?
あの ひとは だれ です か。	Kdo je tamten člověk?
たなかさんは どなた です か。	Kdo (z vás) je pan Tanaka?
ほんださん の くるま は どれ です か。	Které je vaše auto, pane Hondo?
その かばん は だれ の です か。	Které auto je pana Hondy?
シモンくん の ペン は どれ ですか。	Čí je ta taška?
なん の ほん です か。きょうかしょ です。	Které pero je Šimonovo?
どの ほん です か。あの ほん です。	Co je to za knihu? Je to učebnice.
	Která je to kniha? Je to tamta kniha.

V hovorové japonštině se však partikule か ve spojení s tázacími zájmeny často vynechává. To, že se jedná o otázku, je patrné ze stoupavé intonace; pro zápis hovorové otázky se používá otazník. Časté jsou také nedokončené otázky, v nichž mluvčí přísudek a někdy i další část věty vynechá, pokud je smysl otázky jasný z kontextu.

クチェラさんは チェコじん です。	Pan Kučera je Čech.
クチェラさん の おくさま は？	A manželka pana Kučery?

むすこさんの なまえ は シモン です。
あかちゃん の なまえ は？

(Jeho) Syn se jmenuje Šimon.
A miminko (se jmenuje)?

あの ほん は じゅんじくんの だ。
どの ほん？

Tamta kniha je Džundžiho.
Která kniha?

TÁZACÍ PARTIKULE の

V hovorové řeči se často ve spojení s neutrálními tvary používá také větná partikule の (viz též str. 44), která je typická především pro ženskou a dětskou řeč. Jako tázací partikuli ji však v hovoru někdy používají i muži.

V písmu často následuje za tázací partikulí の otazník. Důvodem je odlišení funkce tázací od funkce emotivního zabarvení promluvy v dětské a ženské řeči. Ve jmenném přísudku se sponou se tázací partikule の v případě kladné otázky pojí se základem starší spony なり, tj. な. V případě záporné otázky se pojí se zápornými tvary spony だ, tj. ではない, じゃない.

Japonští mluvčí se často vyhýbají osobním zájmenům a dávají přednost jménům, proto jsou následující věty dvojznačné.

シモンくん は しょうがくせい な の？

Šimone, ty chodíš na základní školu?

Šimon chodí na základní školu?

これは ヨハナちゃん の にんぎょう な の？

To je tvoje panenka, Johanko?

To je Johančina panenka?

おかあさんは チェコじん ではない の？

Tvoje maminka není Češka?

Jeho (její, jejich) maminka není Češka?

この ほん は じゅんじくんの じゃない の？

Džundži, není tahle kniha tvoje?

Tahle kniha není Džundžiho?

ZDVOŘILÁ ODPOVĚĎ

V japonštině není příliš krátká odpověď považována za zdvořilou, proto Japonci ve zdvořilém stylu obvykle odpovídají celou větou. V důvěrném stylu není nutné odpovídat celou větou, někdy se ale můžeme setkat i s neutrálními variantami delších odpovědí.

はい、そう です。

Ano, je to tak.

いいえ、そう ではありません。

Ne, není to tak.

いいえ、ちがいます。

Ne, je to jinak.

はい。

Ano.

いや、そう じゃない。

Ne, není to tak.

いや、ちがう。

Ne, je to jinak.

9. Tvořte otázky podle vzoru a odpovídejte kladně.

れい: **やまかわさん**/にほんじん ⇒

やまかわさん は にほんじん です か。Je pan Jamakawa Japonec?

はい, そう です。Ano, je.

1. **シモンくん**/おとこ の こ

5. **これ**/にほんご の じしょ

2. **スミスさん**/アメリカじん

6. **イヴェタさん**/スロヴァキアじん

3. **その とけい**/じゅんじくんの

7. **ももこさん**/こうこうせい

4. **あのたてもの**/ぎんこう

8. **たなかさん**/せんせい

10. Tvořte otázky podle vzoru a odpovídejte záporně.

れい: **クチェラさん**, にほんじん/チェコじん ⇒

クチェラさん は にほんじん です か。Je pan Kučera Japonec?

いいえ, ちがいます/そう ではありません。Ne, není.

クチェラさん は にほんじん ではありません。Pan Kučera není Japonec.

チェコじん です。Je Čech.

1. **ヨハナちゃん**, おとこ の こ/おんな の こ

2. **あのじしょ**, にほんご の じしょ/えいご の じしょ

3. **このかた**, アメリカじん/イギリスじん

4. **ロマンさん**, スロヴァキアじん/チェコじん

5. **あのとけい**, たなかさんの/うえださんの

6. **じゅんじくん**, こうこうせい/ちゅうがくせい

7. **このたてもの**, ぎんこう/ホテル

8. **ほんださん**, せんせい/がくせい

11. Ptejte se, či to je:

れい: **この かばん**/ロマンさん ⇒

この かばん は ロマンさんの です か。Je tahle taška Romanova?

1. **あの ベビーカー**/トマーシュちゃん

4. **その くつ**/イヴェタさん

2. **この えいご の ほん**/ロマンさん

5. **その じしょ**/じゅんじくん

3. **あの くるま**/たなかさんの ともだち

6. **この にんぎょう**/ヨハナちゃん

12. Přeložte do japonštiny:

1. Je pan Jamakawa Čech? Ne, není. Je Japonec. Pan Kučera je Čech. 2. Co je tohle? To je japonská kniha (kniha v japonštině). Je to Šunsukeho japonská kniha. 3. Toto je stůl. Je to Šimonův stůl? Ne, není. Je to stůl pana Kučery. 4. Tamten člověk není Američan. Je to Brit. 5. Je Iveta Češka? Ne, Iveta je Slovenka. 6. Co je to? To je auto. Čí je to auto? Je pana Tanaky. 7. Jsem zaměstnanec firmy. Nejsem student. 8. Momoko není studentka nižší střední školy. Je studentka (vyšší) střední školy.

SUFIXY ZA JMÉNY

Pokud v japonštině oslovujeme druhou osobu nebo mluvíme-li o třetí osobě, je obvyklé připojit za jméno sufix **さん**, který do češtiny překládáme podle kontextu jako pán, paní či slečna: **ほんださん** pan Honda, paní Hondová, slečna Hondová.

V uctivé japonštině a často také v dopisech je ve stejném významu používán uctivý sufix **さま**. Pro mladé muže či chlapce se často používá sufix **くん**, který do češtiny obvykle nepřekládáme: **ほんだくん** Honda; v současné době se v některých firmách sufix **くん** někdy používá i při oslovování mladých žen. Běžný je také sufix **ちゃん**, který se nejčastěji používá u jmen dětí, ale mnohdy se připojuje i ke jménům dospělých, zvláště při oslovování dívek, někdy i žen. Do češtiny lze při překladu využít zdvořilou formu: **ヨハナちゃん**, Johanka. I když Japonci ve většině případů při oslovování sufix za jméno připojují, v důvěrném styku není zcela neobvyklé ani oslovování vlastním jménem bez sufixu. Jméno či příjmení bez sufixu se také používá tehdy, mluvíme-li o třetí osobě, která je nám blízká, s někým cizím – např. o dětech, o sourozencích, v některých případech i o spolupracovnících, kamarádech apod.

12. Doplňte vhodná slovesa ve správném tvaru:

1. 明日^{あした}のコンサートのチケットを五枚^{ごまい}も()。2. いえにはプリンタが()か。はい、カラープリンタが()。3. ほかの大きさが()か。はい、() 4. 明日^{あした}の午後には時間^{じかん}が()から、ともだちのところへ行きます。5. おたくには子こどもべやが()か。はい、二つ^{ふた}も()よ。6. かみとえんぴつを()か。かみを()けれども、えんぴつを()。7. あたらしくてとてもよいでん子^しじしょを()。

Sloveso かう; „mít“; „chovat“

Ve spojení se zvířaty se ve významu „mít“ používá sloveso かう, „chovat“ které se také obvykle objevuje v průběhovém tvaru **かっている**.

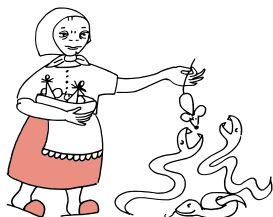
当間^{とうま}さんは犬^{いぬ}を二匹^{にひき}**かっています**。Pan Tóma má (chová) dva psy.

いなかのおじはうしもひつじも**かっています**が、ぶたはもう**かいていません**。Strýček na venkově chová krávy i ovce, ale prasata už nemá.

ぼくはどうぶつが犬^{だい}すきだけど、りょうしんはペットがあまりほしくないから、ねこを一匹^{いっぴき}しか**かいていない**。Mám velmi rád zvířata, ale rodiče si moc nepřejí domácí mazlíčky, tak máme jen jednu kočku.

Pokud je ve větě vyjádřeno místo výskytu živé bytosti, používá se ve významu „mít“ sloveso **いる**.

田中^{たなか}さんのアパートに犬^{いぬ}が**います**か。Máte doma psa, pane Tanako?

おばあちゃんのところにへびも白いねずみも**いる**よ。Ale babička má doma i hady a bílé myši!

Sloveso **いる** se ve významu „mít“ používá také ve spojení s lidmi; nicméně v případě, že se jedná o blízký vztah, lze výjimečně použít i sloveso **ある**.

弟^{おとうと}はこい人^{びと}が**いません**。Mladší bratr nemá přítelkyni.

道^{みち}さんには子どもが五人**います**。みんなは男の子で、女の子は一人^{ひとり}も**いません**。Mičiovi mají pět dětí. Všichni jsou to chlapci, holčičku nemají ani jednu.

姉^{あね}が二人**ある**。三人^{し まい}の姉妹だ。Mám dvě starší sestry. Jsme tři děvčata (sestry).

dítě, pracovala jsem jako právnička. 9. Když jsme byli v Japonsku, viděli jsme spoustu zajímavých chrámů a svatyní. 10. Jukari, až vypijete kávu, ukážu vám fotografie, které jsme udělali o letních prázdninách.

PŘÍKLADY SEZONNÍCH POZDRAVŮ

1月: 厳寒の候、新春の候、寒さ厳しき折、他。

Leden: Uprostřed největší zimy, Na začátku nového roku, V době kruté zimy apod.

2月: 立春の候、余寒の候、ようやく春めいて、他。

Únor: Na začátku jara, V době přetrvávajícího chladu, S blížícím se jarem apod.

3月: 早春の候、さくらのつぼみもふくらみ始め、他。

Březen: V období časného jara, Když se začínají nalévat poupata sakur apod.

4月: 陽春の候、春暖の候、春たけなわ、他。

Duben: V jarním čase, V období jarního tepla, Skutečné jaro apod.

5月: 新緑の候、風薫るさわやかな季節、他。

Květen: V době svěží zeleně, V období příjemného svěžího vánku apod.

6月: 初夏の候、梅雨の候、他。

Červen: V časném létě, V období dešťů apod.

7月: 盛夏の候、暑さ厳しき折、他。

Červenec: Uprostřed léta, V období hrozných veder apod.

8月: 残暑の候、晩夏の候、他。

Srpen: V období přetrvávajícího léta, V období pozdního léta apod.

9月: 初秋の候、朝夕日ごと涼しくなり、他。

Září: Na začátku podzimu, V době ranního a večerního chladu apod.

10月: 秋涼の候、秋冷の候、山の木々も日ごと色づき始め、他。

Říjen: V době příjemného podzimního chladu, V době podzimních chladů, V době, kdy se začínají zabarvovat stromy v horách apod.

11月: 晩秋の候、向寒のおりから、他。

Listopad: V období pozdního podzimu, V době, kdy se blíží zima apod.

12月: 初冬の候、師走の候、年の瀬、他。

Prosinec: Na začátku zimy, V prosinci, Na sklonku roku apod.

第20課

Studenti japonštiny jedou do Japonska

日本のまんがとアニメ 日本人はまんがやアニメが大好きである。大人も子どももまんがをよく読む。でんしゃの中で読んでいる人も 見かける。毎日テレビきょくは色々な子ども向けアニメをほうそうする。今、まんがやアニメは日本の代ひょうてきな文化の一つである。

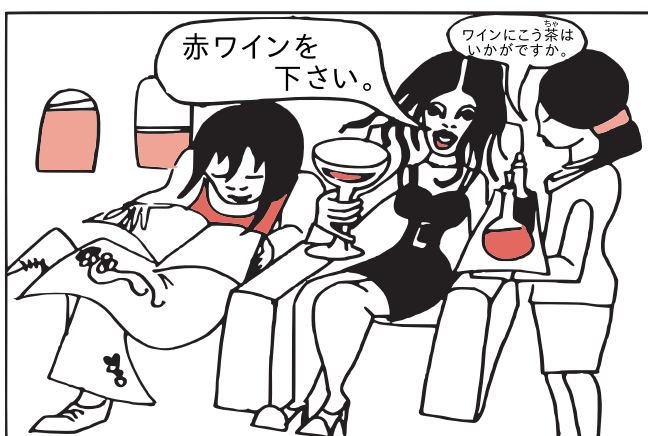
チェコの学生が日本へ
む向けてたび立ちました。

ないしょく
き内食はわ食
とよう食のどっち
にする？

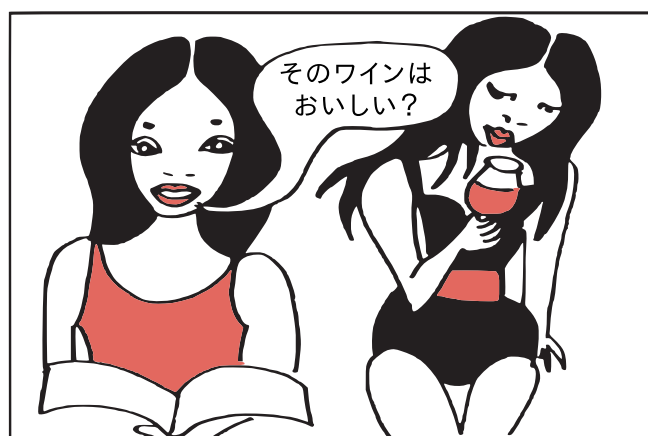

わたしは
しょく
わ食が
いいわ。

赤ワインを
下さい。

ワインにこう茶は
いかがですか。

そのワインは
おいしい？

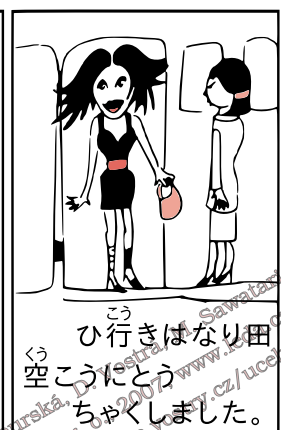
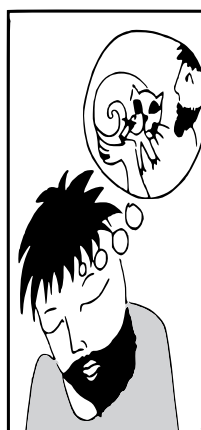
ちょっと
あま
すぎるわ。

じゃあ、わた
しはこう茶
にするわ。

おきやくさま、
だい
大じょうぶですか。

Japonština

Dita Nymburská, Denisa Vostrá, Mami Sawatari (佐渡まみ)

Ilustrace Jana Jiroušková

Japonské znaky použité v ilustracích Petr Holý

Obálka Tomáš Brejcha

Fotografie na obálce Denisa Vostrá

Grafická úprava Jana Jiroušková a Václav Hanžl

Fotografie Dita Nymburská, Denisa Vostrá, Mami Sawatari (佐渡まみ),

Kósaku Okamoto (岡本浩作, str. 269)

Sazba Václav Hanžl

Počet stran 384

Tisk a vazba Tiskárna Finidr, spol. s r. o., Český Těšín

Audionahrávka

Účinkují Petr Holý, Jumiko Iwamoto Išidžima, Harumi Jamada, Kenja Sató, Mari Šinada, Dita Nymburská

Celkový čas nahrávky: CD 1: 1:53:18 CD 2: 1:09:03

Nahráno v srpnu 2006 ve studiu MONTY

Formát: CD AUDIO, DDD, stereo, 44,1 kHz, 16bit

Zvuk, střih a mastering: David Heider a Džian Baban, studio MONTY

Odpovědná redaktorka Vlasta Hesounová

Vydání první, 2007

Vydala LEDA spol. s r. o., 263 01 Voznice 64

<http://www.leda.cz>

ISBN 978-80-7335-074-1

(C) D. Nymburská, D. Vostrá, M. Sawatari, 2007
(C) LEDA spol. s r. o., 2007. www.leda.cz
Více zde: <http://denisa.vostry.cz/ucebnice>